

[Victor Pürschel.]

han var i Mindretal. Ja, ingen af os kan naturligvis vide, hvad der har ligget inden for eller uden for Statsministerens Tanke med Hensyn til, hvad han ventede at faa tilbuddt; men hvad han fandt det rimeligt at kræve, kan man derimod læse i det Forslag af 1920, hvor han har givet 50 000 Vælgere uden Medvirken af nogen Rigsdagsmand Ret til at faa prøvet en Vedtagelse paa Rigsdagen, der begrebsmæssigt kunde være enstemmig. Naar derfor Statsministeren i Dag staar og er rørt over, at $\frac{1}{3}$ af Rigsdagen med Tilslutning af 15 pCt. af Vælgerne kan faa prøvet en Vedtagelse, der er vedtaget af $\frac{2}{3}$ af Rigsdagens Medlemmer, saa maa det siges aabenlyst og ærligt til Statsministeren, at Grundlaget for Forargelse og Rørelse mangler ganske, og det er hans Fortids Skyld, at det mangler.

Naar der stilles Krav om, at 35 pCt. af Vælgerne skal stemme imod et Forslag for at forkaste det, ligger deri med Naturnødvendighed, at mere end 50 pCt. af Vælgerne skal deltage i Afstemningen; thi det kan ikke tænkes, at der ikke skulde staa 15 pCt. af Vælgerne bag ved et Forslag, der er vedtaget i Rigsdagen. Og dette vil sige, at den danske Forfatningslov, uden at det siges udtrykkeligt, stiller strengere Krav paa dette Punkt end Weimar-Forfatningen, som krævede, at 50 pCt. af Vælgerne skulde deltage; og denne Bestemmelse i Weimar-Forfatningen virkede prohibitivt med Hensyn til Folkeafstemninger. Deraf har man altsaa Lov til at slutte, at de Bestemmelser, der findes om Folkeafstemning i dette Forslag, er prohibitive, og naar man gaar ud og siger til Befolkningen, at der her findes en Garanti, som aldrig tidligere har været budt Mindretallene, er det derfor en Skueret og ikke noget som helst andet.

Det ærede Medlem Hr. Hasle spurgte, om jeg ikke vilde betragte det som en uheldig Virkning af Landstingets hemmende Indflydelse, som jeg talte om i min første Tale, om Landstinget f. Eks. efter et Fler-talsskifte i Folketinget vilde modsætte sig et Oprustningsforslag. Jo, det vilde jeg naturligvis i denne Situation, men at et System i en enkelt Situation virker uheldigt efter min Opfattelse, er naturligvis ikke noget Bevis for, at Systemet er urigtigt. Dette Bevis er end ikke ført, hvis man siger, at det jævnlig virker uheldigt. Det, der skal bevises, er, at de uheldige Virkninger er stærkere end de heldige. Det er det, der skal bevises, for at man kan forkaste Systemet. Og jeg har for mit Ved-

kommende altid og mange Gange fra denne Talerstol erklæret mig rede til at tage den Konsekvens af et skiftet Landstingsflertal, at det kunde blive hemmende for en Politik, som jeg maatte finde rigtig. Det har jeg altid gjort; det kan ses adskillige Gange i Rigsdagstidenden, hvis man gider slaa det efter.

Det ærede Medlem Hr. Hasle fandt, at dette Forslag var det bedst forberedte Grundlovsforslag, der nogen Sinde havde foreligget, fordi der har siddet en Kommission. Ja, det er nu ikke Mængden, der gør det. Det, det kommer an paa, er, om det i Virkeligheden er vel forberedt, og her har vi den sagkyndige Attest for, at det er slet forberedt.

Med Hensyn til Domstolenes Prøvelsesret sagde det ærede Medlem Hr. Hasle, at den hidtil ikke havde været meget virksomfuld her i Landet. Det er rigtigt, for saa vidt angaar de Tilfælde, der er naaet frem til Prøvelse, men deri ligger ikke, at Prøvelsesretten er uden Betydning, for den kan være en Bremse paa Lovgivningen, og de Tilfælde, hvor den virkelig har Interesse, er naturligvis de flagrante Tilfælde, de klare Overskridelser. Det er i disse Tilfælde, der er Fare, og det er over for dem, man har søgt at værne sig ved de saakaldte Frihedsbestemmelser.

Jeg vender mig derefter til Socialdemokratiets ærede Ordfører, som sagde, at jeg havde givet urigtige Oplysninger med Hensyn til Grundloven og Valgloven vedrørende Spørgsmaalet om Bekendtgørelse af en Lov, der skulde til Folkeafstemning. Jeg er fuldkommen paa det rene med, at der staar i Valgloven, at Loven skal snarest muligt bekendtgøres, men dette er ikke det samme som, at Grundloven eller Valgloven — det skulde helst staa i Grundloven — sikrer, at Bekendtgørelsen skal have fundet Sted, før Vælgerne skal tage Stilling. Det staar ingen Steder, og det kan meget vel tænkes, bl. a. af rent tekniske Grunde, hvis man har et stort, kompliceret Lovforslag, at det ikke kan foreligge i Løbet af de højst 6 Dage, inden for hvilke Vælgerne skal tage Stilling til, om de vil være med til at begære en Folkeafstemning eller ikke. Jeg maa derfor bede den ærede Ordfører om at berigtige sit Udtryk: urigtige Oplysninger.

Dernæst sagde den ærede Ordfører, at det var jo saaledes, at i den nuværende Forfatning var de saakaldte konservative Garantier blevet til socialdemokratiske Garantier. Ja, det er der noget rigtigt i, og jeg har ogsaa fremhævet mange Gange